

Adatok északi Magyarország, különösen Zemplénmegye és Bártfa sz. kir. város flórájához.

Additamenta ad Floram Hungariae septentrionalis, imprimis Comitatus Zempléniensis et liberae regiaeque civitatis Bártfa.

Irta { Dr. Chyzer Kornél. *)
Auctore }

Régibb lakóhelyeimnek, névszerint Bártfa városának s később Sátoraljujhelynek s innen egész Zemplén vármegyének természetrajzi viszonyait megismerni s megismertetni óhajtván, egy kis herbariumot szedtem össze, melyet idők folyamán sok külföldi s különösen svájcezi és délfranciaországi növényvel gazdagítottam s mely 1500-nál valamivel több fajt tartalmaz. Budapestre költözvén, más irányú elfoglaltatásomnál fogva herbariumomhoz 12 évig nem nyúlhattam. Nehogy pedig a sok és érdekes hazai adat nyom nélkül vesszen el, a herbariumot az egyetemi füvészeti tanszéknek ajándékozva, a hazai adatokat pedig enumeratióba összeállítva, van szerencsém itt bemutatni.

Adataim pontosságára nézve meg kell jegyezni, hogy a bártfai adatoknak helyességeért megboldogult HAZSLINSZKY FRIGYES barátomnak és néhai Dr. CZERWIAKOWSKI krakói egyetemi füvészeti tanárnak nevei kezeskednek — a Zemplén vármegyei flórát pedig szintén HAZSLINSZKY revidálta, kinek füvészeti útbaigazításait évek hosszú során át élveztem, a miért emlékének örök hálával adózom.

Most pedig, hogy herbariumom adatait közölni elhatároztam. Dr. DÉGEN ÁRPÁD úr, az állami vezetőmagvizsgáló állomás főnöke, jeles füvészünk, volt szives a herbariumnak legnagyobb részét — az edényes növényeket revidálni, részben helyesbíteni s az enumeratiót megszerkeszteni, a többi, cryptogam növényt — a mohokat pedig Dr. MÁGÓCSY-DIETZ SÁNDOR egyetemi tanár úr volt szives átnézni, hogy az esetleg mégis becsúszott hibák kiküszöböltessenek és hogy az enumeratio a modern nomenclaturával lásson napvilágot. Fogadják ezért ezen urak itt is hálás köszönetemet.

Vándorgyűléseinken növénygyűjteményem most másodszer szerepel. Először 42 évvel ezelőtt, midőn a bártfai flóráról a pesti gyűlésen tartottam rövid előadást, melyet azonban tekintettel arra, hogy gyűjtéseimnek akkor mindössze még csak 500 egynehány faj volt az eredménye, közölni korainak tartottam, s ezért a munkálatoknak át sem adtam.**)

*) Előadta szerző a „Magyar orvosok és természetvizsgálók 1905-ben Szegeden tartott XXXIII-ik vándorgyűlésén. — Vortrag, gehalten an der XXXIII. Wanderversammlung der ung. Aerzte u. Naturf., 1905 in Szeged.

**) Lásd a IX-ik pesti vándorgyűlés Munkálatának 181. lapját.

Most már az én idóm annyira előre-, szemem pedig annyira hátrahaladott, hogy nincs többé reményem fiúvezéti tanulmányaim és gyűjtéseim folytatására, átadom tehát adataimat a jövő nemzedéknek, folytassák ott, a hol én elhagytam s kívánom, hogy a haza megismerésére szolgáló adatok gyarapításán felül a scientia amabilis nekik is annyi örömet és élvezetet szerezzen, mint annak idején nekem szerzett!

Gyűjteményem esetelésének előre kell bocsátanom területének rövid ismertetését.

Bártfának, hol 1861–69-ig gyűjtöttem, közvetlen környékén a többnyire erdős hegyek mind kárpáti homokkőből állanak s alacsonyok. Itt a legmagasabb, erdővel borított csúcs a 310 m.-nyi magas Bártfafürdő feletti Kőhegy (Kamena hura 889 méter). A Bártfa környékén gyűjtött alhavasí táji növények mind a Csergő hegyről származnak, mely csúcs Bártfától délnyugatra Hertnek község felett fekszik s 1053 méter magas. Sáros vármegyében ez magasságra nézve a negyedik csúcs; csak a Simonka, a Mincsol és a Szolizsko magasabbak valamivel. Itt flórám területe, a most említett csergőhegyi kirándulást leszámítva, nagyon szűk határra szorított.

Aránytalanul nagyobb területre terjedett ki Zemplén vármegyében, hol Sátoraljaujhelyből mint lakóhelyemről kiindulva az egész 6194 □ kilométernyi vármegyének minden vidékén s különböző időszakokban ismételve gyűjtöttem. Ez a terület pedig rendkívül változatos és érdekes s ennek megfelelőleg változatos a flórája és faunája is.

Míg ugyanis a Galicziával határos hegyek, melyeknek legnagyobb csúcsa az 1190 méter magas Rabaszkala, alhavasí táji növényekkel örvendezteti a gyűjtőt, addig a Barkó és Vinna várak s Vihorlat-hegység tövében kezdődő nagy síkság nem egyéb, mint a nagy magyar Alföld északi vége, ennek minden tulajdonságaival, flórájával és faunájával. Ezt a síkságot északról és keletről ide benyúló vihorlat-guttini trachyt hegyláncz védi 2 nagyobb csúcsával a Vihorlattel (Viharlátó), mely 1073 és a Szinnaikövel, mely 1007 méter magas és szintén sok érdekes hegyi növényvel gazdagította gyűjteményemet. A vármegye nyugati oldalán végigvonul az eperjes-tokaji trachyt-hegyláncz, melynek forró lejtői adják a híres tokaji bort, de sok érdekes növényt is. Ennek Sátoraljaujhelynél festőileg csoportosult hegyeiről, melyek közt legmagasabb az 510 méternyi Magashegy, származik herbariumom legtöbb zempléni növénye, valamint a hegyláncz végső pontját képező, a nagy magyar Alföldbe őrsemként benyúló 516 méternyi magas tokaji hegyről (Kopasztető). A délkeleti lapály a Bodrogeköz számos tavával és mocsarával a vízi növények kitünő termőhelye volt. Meg kell mondanom, hogy csak volt, mert a Tisza, Bodrog és Latorcza szabályozása, a tavak és erek lecsapolása annyira megváltoztatta ezen vidék jellegét, hogy a hol 100

holdnál nagyobb tónak sásos, rakottyás vizében még 20 évvel ezelőtt vízi növényeket gyűjtöttem, a hol a vadliba és kócsag fészkel, ott ma a legszebb búza és tengeri terem s a jövő fűvése nyomát sem fogja találni az általam ott gyűjtött növényeknek.

Ez a vidék magasságra nézve az ország legalacsonyabb pontjai közé tartozik, mert egyes helyeken a Bodrog és Tisza közt csak 94 méternyire fekszik a tenger színe fölött.

A vízi flórán kívül még egy különlegest találunk a Bodrogközön, a sivár futóhomok flóráját.

Látni való e terület ecseteléséből, hogy a havasi tájat és a sóstalajt kivéve itt mindenféle talaj flórájával találkozunk, mely ennél fogva felette változatos és érdekes. Távol áll tőlem, hogy tisztelt olvasóimat az egész flóra felsorolásával untassam, csak azt engedjék meg, hogy az egyes említésre méltókat kiemeljem.

Igy mindenekelőtt dicsekednem kell azzal, hogy gyűjteményem még oly aránylag nagy növényt is felmutat, mely hazánkra nézve új s ez az *Ornithogalum prasandrun*, melyet a Bodrogköz homokos földjén a Királyhelmece és Lelesz közti út szélén 1879 május 10-kén találtam. E keleti fajt az Olympusról írta le GRIESEBACH, hol szintén nagyon ritka s a gesztenyefák magasságában füves helyeken tenyészik. Azóta a Balkán félsziget sok helyéről ismertették. Hazánkban ritkák a következő Zemplén vármegyei fajok: *Fritillaria Meleagris*, *Luzula multiflora*, *Iris hungarica*, *Chimaphila umbellata*, *Carex Buekii*, *Botrychium ramosum*, *Woodsia ilvensis*, *Coronilla elegans*.

Érdekes az alábbi hazai specialitásoknak oly messze északra felnyomulása: *Waldsteinia geoides*, *Althaea pallida*, *Echium rubrum*, *Phlomis tuberosa*, *Salvia austriaca*, *Crepis rigida*, *Orobanche purpurea*, *Plantago hungarica*, *Reseda inodora*, *Marrubium remotum*, *Veronica crinita*, *Pyethrum serotinum*, *Helleborus purpurascens*, *Coronilla elegans* és *Hieracium transsylvanicum*. Utóbbi Máramarosig is elterjed, előbbi hazánkban csak egy helyéről volt ismeretes (Vinnáról, a hol bold. HAZSLINSZKY fedezte fel); elterjedésének centruma a Balkán félsziget, nevezetesen Szerbia, a hol a kazánvölgyi Traján-tábla felett sziklák között tenyészik; csodálatos, hogy Krassó-Szörény megyéből még nem került elő, de átugorva a Magyar Alföldet, csak a Vihorlat lejtőin lép fel ismét.

A következők magas kárpáti növényeknek felsorolásomban közölt termőhelyei legnagyobb részt újak: *Allium Victorialis*, *Symphytum cordatum*, *Laserpitium alpinum*, *Crocus Heuffelianus*, *Dentaria glandulosa*, *Sedum carpathicum*, *Hieracium aurantiacum*, *Leucogonum carpathicum* és *Lysimachia nemorum*.

A fentebb elmondott okokból e vidéken kiveszőfélben lévő érdekesebb vízi növények a következők: *Potamogeton trichoides*, *Stratiotes aloides*, *Trapa natans*, *Elatine Alsinastrum*, *Limosella aquatica*, *Hydrocharis morsus ranae*, *Hottonia palustris* és a *Salvinia natans*.

Az említett bodrogközi futóhomokon említésre méltók: *Dianthus*

serotinus, *Polygonum arenarium*, *Plantago arenaria* és *Kochia arenaria*. Belekerült gyűjteményembe a nyiregyházai sziktalaj két érdekessége: *Camphorosma ovata* és *Suaeda salsa* is.

Ezeket kívántam gyűjteményem felsorolásának előrebocsájtani.*)

Lichenes.

- Opegrapha varia* PERS., Csergőhegy; Finta.
Graphis scripta (L.) ACH., Csergőhegy.
Arthothelium spectabile (F.W.) MASS., Sókút.
Lecanactis biformis (FLK.) KBR., Ránk.
Diploschistes scruposus (L.) NORM., Ungvár; S. A. U.***) Kopaszka; Vinnai vár.
Lecidea immersa (WEB.) ACH., Jászó.
parasema ACH., Felsőölsva.
Bacidia rubella (EHRH.) MASS., Ungvár.
Rhizocarpon geographicum (L.) LAM & DC., S. A. U. Kopaszka.
Biatora coarctata (SM.) FR., Csergőhegy.
Psora lurida (SW.) KBR., Jászó.
Sarcogyne pruinosa (SM.) KBR., Csergőhegy.
Baeomyces roseus PERS., Eperjes; Sztropkóolyka.
Synechoblastus nigrescens (HUDS.) ANZI. Jászó.
Sticta pulmonaria KBR., Csergőhegy; Szinnaikő.
Peltigera canina (L.) HOFFM., Perbenyik.
rufescens (WEIS) HOFFM. Bártfa.
spuria (ACH.) DC., Perbenyik.
horizontalis (L.) HOFFM., Csergőhegy.
Peltidea aphthosa (L.) ACH., Csergőhegy; S. A. U. Magashegy.
Nephromium tomentosum (HOFFM.) NYL., Sóvár.
Pertusaria communis DC., Csergőhegy.
leioplaca (ACH.) SCHAER., Csergőhegy.
Lecanora subfusca (L.) ACH., Felsőölsva; Csergőhegy; Bártfa.
sordida (PERS.) FR., Finta.
intumescens REBENT., Csergőhegy.
pallida (SCHREB.) SCHAER., Csergőhegy.
Aspicilia calcarea (L.) KBR., var. *contorta* HOFFM., Jászó.
cinerea (L.) MASS., S. A. U., Kopaszka.
Rhinodina sophodes (ACH.) FR., Strázs.
Parmelia tiliacea (HOFFM.) FR., S. A. U., Kopaszka.
saxatilis (L.) ACH., Szinnaikő; S. A. U., Kopaszka.

*) Die Revision eines ansehnlichen, von Dr. Kornel Chyzer in den Umgebungen seiner früheren Wohnorte Sátoraljaujhely und Bártfa gesammelten Herbars ergab wichtig. Beiträge zur Flora Nordungarns, insbesondere der im Titel genannten Gelände. Die Revision der Flechten und Moose wurde durch Herrn Prof. Dr. Mágócsy-Dietz, jene des übrigen Teiles des Herbars durch Herrn Dr. A. v. Degen durchgeführt. Die Standorte sind aus dem ungarischen Texte der Enumeration leicht verständlich, so dass wir von einer Uebersetzung derselben absehen können. Red.

**) Abbreviatio: S. A. U. = Sátoraljaujhely.

- physodes* (L.) ACH., S. A. U., Kopaszka.
olivacea (L.) ACH., Csergőhegy.
caperata (L.) ACH., Bártfa.
conspersa (EHRH.) ACH., S. A. U., Kopaszka.
Cetraria islandica (L.) ACH., Csergőhegy; Ungvár.
Alectoria jubata (L.) ACH., Csergőhegy.
Ramalina calycaris (L.) FR., Csergőhegy.
Usnea barbata FR., Bártfa.
Ciadonia rangiferina (L.) HOFFM., var. *sylvatica* (L.) HOFFM., Szinnaikő.
pyridata (L.) WEB., Csergőhegy; S. A. U. Magashegy.
fimbriata (L.) FR., S. A. U., Sátorhegy, var. *simplex* (WELS)
 SCHRAD., Bártfa; Homonna-Szirtalja.
miculenta (L.) HOFFM., Ungvár; Cservenyicza.
furcata (HUDS.) SCHRAD., Szinnaikő; var. *racemosa* WAHL, Erdő-
 bénye; Zborói vár; Hosszúrét.
rangiformis HOFFM., Királyhelmezc.
Pleurozium albescens (HOFFM.) MANS., Jászó.
Caloplaca variabilis (PERS.) FR., Jászó.
Xanthoria parietina (L.) FR., Bártfa.
Physcia ciliaris (L.) DC., Csergőhegy.
pulverulenta (SCHREB.) NYL., Bártfa.
obscura (EHRH.) NYL., Csergőhegy.
Verrucaria calciseda DC., Jászó.
Sphaeromphale Hazslinszkyi KBR., Ungvár.

Bryophyta.

HEPATICAE.

- Marchantia polymorpha* L. Nagymihály a plébánia falán; Eperjes
 Bártfa.
Pellia calycina (TAYL.) NEES. Hertnek mellett.
Chiloscyphus polyanthus L. Velejte, korhadó fatönkön a grófi
 kertben.

MUSCI.

- Dicranella heteromalla* (DILL.) SCHIMP. Bártfa, jedlovecki erdő.
Dicranum scoparium (L.) HDW. Bártfa; Csergőhegy; Szaláncz és
 Mislye közti erdőben; S. A. U. a Magashegyen.
Ceratodon purpureus (L.) BRID. Perbenyik, indóház melletti erdő;
 királyhelmecki hegy, S. A. U. zsólyomkai szikla.
Fissidens bryoides (L.) HDW. Bártfa jedlovecki erdő.
Tortella tortuosa (L.) LIMPR. Bártfa; Zboró.
Tortula muralis (L.) HDW. Velejte, grófi kert; királyhelmecki hegy;
 Bártfa.
subulata (L.) HDW. Velejte grófi kert; S. A. U. Magashegy.
ruralis (L.) EHRH. S. A. U. Magashegy.
Eucalypta vulgaris (HDW.) HOFFM. S. A. U. Kopaszka.

- Grimmia commutata* HÜBEN. S. A. U. Kopaszka; Szinnai kő; Felsősebes.
pulvinata (L.) Sm. nagykövesdi hegy; királyhelmezi hegy; S. A. U. Kopaszka.
- Orthotrichum anomalum* HDW. Királyhelmezi hegy; Jászó.
affine SCHRAD. Bártfa Evonymus tövén.
speciosum NEES AB ESENB. Bártfa.
- Ulota crispa* (L., GMELIN.) BRID. Felsőolvai erdőben fák tövén.
- Funaria hygrometrica* (L.) SIBTH. Elhagyott erdei tűzhelyeken, szenítő telepeken. kopár talajon. Szinnai kő; Szaláncz és Mislye közti erdőben; Bártfa.
- Bryum cuspidatum* SCHIMP S. A. U. Zsólyomkai szikla.
caespitium L. Királyhelmezi hegy; S. A. U. Zsólyomkai szikla.
- Webera nutans* (SCHREB.) HAW. Bártfa fürdő.
- Mnium undulatum* (L.) WEIS, a tokaji hegyen.
cuspidatum (L.) HDW. Velejte, a grófi kertben.
punctatum (L.) HDW. Szinnaikő; Csergőhegy.
- Polytrichum juniperinum* WILLD. Szaláncz és Mislye közti erdőben; S. A. U. Magashegy; Bártfa; Csergőhegy.
piliferum SCHREB. Szinnaikő.
- Pogonatum aloides* (HDW.) P. BEAUV. Bártfa; Csergőhegy.
urnigerum (L.) P. BEAUV. S. A. U. torzsáserdő; Czéke; Szinnaikő.
- Catharinaea undulata* (L.) WEB. ET. MOHR. a tokaji hegyen; Bártfa.
- Fontinalis antipyretica* L. Jószai fürdő és a Szaláncz és Mislye közti erdő patakjában.
- Hedwigia ciliata* (WEB.) EHRH. S. A. U. a sátorhegyi erdő szikláin.
- Leucodon sciuroides* (L.) Schwgr. Bártfa.
- Neckera complanata* (L.) HÜBEN. Bártfa; Csergőhegy.
- Leskea polycarpa* EHRH. S. A. U. Magashegy; Bártfa.
nervosa (SCHWAEGR.) MYR. Sztropkóolyka; Bodrog-Szőgh; S. A. U. a longi erdőben fatörzsön.
- Thuidium abietinum* (L.) SCHIMP. Bártfa.
- Homalothecium sericeum* (L.) SCHIMPR. Perbenyik. a vasúti pályaház melletti erdő tölgyfáin.
- Pylaisia polyantha* (SCHREB.) SCHIMPR. Sztropkó; perbenyiki erdő tölgyfáin; Bártfa.
- Plagiothecium silvaticum* (HUDS.) SCHIMPR. Szinnaikő; Bártfa.
denticulatum (L.) SCHIMPR. Sztropkóolyka; Szinnaikő; Bártfa.
- Amblystegium subtile* (HDW.) SCHIMPR. Sztropkóolyka.
serpens (L.) SCHIMPR. Sztropkóolyka, S. A. U. Magashegy; Bártfa.
irriguum (WILS.) SCHIMPR. jószai fürdő.
riparium (L.) SCHIMPR. Bártfa.
- Cratoneuron filicium* (L.) SCHIMPR. Bártfa jedgevezi erdő.

- Drepanium incurvatum* (SCHRAD.) ROTH. (*Hypnum incurvatum* SCHRAD.) S. A. U. Magashegy.
cupressiforme (L.) ROTH (*Hypnum cupressiforme* L.) a perbenyiki erdőben tölgyfán, az erdőbényei és felsőolsvai erdőben a fák tövében; Sárospatak; Bártfa jedloveczi erdő.
Ptilium crista-castrensis (L.) DE NOT. Bártfa; Csergőhegy.
Aerocladium cuspidatum (L.) LINDB. (*Hypnum cuspidatum* L.) Szaláncz és Mislye közti erdő; Bártfa.
Hylocomium triquetrum (L.) Bártfa; Csergőhegy.

Pteridophyta.

FILICALES.

- Polypodium vulgare* L., S. A. U.,*) Magashegy; Vinna; Bártfa; Csergőhegy hertneki oldalán fenyevesekben.
Pteridium aquilinum (L.) KUHN., Bártfa Moliterka.
Scolopendrium vulgare SM., Szádelői völgy.
Athyrium Filix femina (L.) RTH., Vihorlat tetején.
f. multidentatum DÖLL., ugyanott.
Asplenium Trichomanes L., S. A. U. Kopaszka; Barkó.
Ruta muraria L., Homonna, szirtaljai sziklákon.
septentrionale (L.) HOFFM., S. A. U. Boglyoska szikláin és a Vihorlaton.
viride HUDS., Vihorlat tetején; Szádelői völgy; Svinka völgy.
Onopteris L. Vinnai vár tövében.
Aspidium Filix mas L., Vihorlat tetején.
f. crenatum MILDE, S. A. U. Bodavölgy.
Thelypteris (L.) SW., Zbojuai hegyen mocsárban.
Braunii SPENN., Vihorlat tetején.
dilatatum (HOFFM.) SM., Simonkahegy (Sárosm.) (leg. HAZSL.).
Cystopteris fragilis (L.) BERUH. Vinna: a sziliczei jégbarlang kapujánál (*var. lobulato-dentata* MILDE).
Woodsia ilvensis (L.) R. BR., Szinnaikő szikláin: Vihorlat tetején.
Botrychium ramosum (ROTH) ASCHERS., Csergőhegy.
Salvinia natans (L.) ALL., N. Géres és Rozvány közötti tó; Ágesernyő.

EQUISETALES.

- Equisetum arvense* L., S. A. U. A Rongyva partján; Mislye.
var. pseudosilvaticum MILDE. S. A. U. Longi erdő.
palustre L., Nagytárkány.
limosum L., S. A. U. Nagytorzsás tó.
ramosissimum DESF. Szomotori homok.

LYCOPODIALES.

- Lycopodium Selago* L., S. A. U. Bártfa kőhegy.; Simonkahegy (leg. HAZSL.).
annotinum L., S. A. U.; Bártfa a kőhegy tövében a *L. Selagóval*.
clavatum L., a Csergő hertneki oldalán.
complanatum L., a Csergőn (leg. HAZSLINSZKY).
alpinum L., a Runa tetején (Ungm.) (leg. DIETZ).

*) = Sátoraljaújhely.

Gymnospermae.

CONIFERAE.

- Pinus silvestris* L., Bártfa.
Picea excelsa (POIR.) LK., Bártfa.
Abies alba MILL., Bártfa.
Juniperus communis L., Bártfa.

Angiospermae.

MONOCOTYLEDONEAE.

- Typha angustifolia* L., Bártfa.
latifolia L., Szőlőskei mocsár.
Sparganium erectum L., Bártfa. Tapoly partján.
simplex L., S. A. U. Longi erdő tava.
Potamogeton natans L., Szőlőskei tó; Ágesernyő melletti Sáros-tó.
lucens L., Ágesernyő melletti Sáros-tó; Sárospataki rét ártere.
crispus L., Ungvár.
trichoides CHAM. SCHLECHT., Szőlőskei mocsár; Málcza állandó vizű mocsarai.
pusillus L., Szőlőskei tó; Ágesernyő melletti Sáros-tó.
pectinatus L., Ágesernyő melletti Sáros-tó.
Sagittaria sagittifolia L., Szőlőskei mocsár; Nagygéres és Rozvány közötti tó.
Alisma Plantago aquatica L., Nagygéres.
Butomus umbellatus L., Sárospataki rét; Nagygéres.
Stratiotes aloides L., Sárospataki árvíz; Ágesernyő melletti Sáros-tó.
Hydrocharis morsus ranae L., S. A. U. sánczárókban; Nagygéres és Rozvány közötti tó; Ágesernyő melletti Sáros-tó.
Andropogon Ischaemum L., S. A. U. Sárospataki töltés.
Sorghum halepense (L.) PERS., S. A. U. longi erdő.
Nazia racemosa (L.), Nyiregyháza.
Digitaria sanguinalis (L.) SCOP., S. A. U.
Echinochloa crus galli (L.) P. B., S. A. U. longi erdő.
oryzoides (ARD.), S. A. U. Sárospataki töltés.
Setaria germanica P. B., Izbugyabéla (cult. «bor» ruthenorum).
glauca (L.) P. B., S. A. U. Sárospataki rét.
viridis (L.), P. B., S. A. U. szőlőkben.
Anthoxanthum odoratum L., Mislyei rét (Abaujm.).
Stipa capillata L., S. A. U. Kópaszka.
Phleum nodosum AUCT., S. A. U. zsólyomkai szőlők; Tokaji hegy; Vinna.
pratense L., Bártfa. Kalvária.
Alopecurus pratensis L., S. A. U., Kópaszka.
fulvus SM., Bártfa, Jedlovecz-erdő.
geniculatus L., S. A. U., Nagy-Torzsástó szélén.
Agrostis vulgaris L., S. A. U., Kópaszka.
alba L., czékei erdő.

- Calamagrostis Epigeios* (L.) RTH., S. A. U., Kopaszka.
Apera spica venti (L.) P. B., Bártfa, Dubrava-erdő.
Arrhenatherum elatius (L.) M. K., Bártfa.
Capriola Dactylon (L.), Nagykövesd homokdombjain.
Phragmites communis TRIN., Nagygéres.
     flavescens CUST., Nagygéres.
Eragrostis pilosa (L.) P. B., Tállya (leg. HAZSL.).
Koeleria gracilis PERS., Bártfa, Kálvária.
Melica nutans L., Velejte; Mislyei erdő; S. A. U. Magashegy.
     ciliata L., S. A. U.
Briza media L., S. A. U. Magashegy; Bártfa, Jedlovecz-erdő.
Dactylis glomerata L., Bártfa; Vihorlat.
Cynosurus cristatus L., Bártfa, Moliterka.
Sclerochloa dura (L.) P. B., S. A. U. Boglyoska.
Poa angustifolia L., Bártfa.
     nemoralis L. Homonna Szirtalja; S. A. U. zsólyomkai szőlők,
     Torzsás; zborói vár; Bártfa a jedloveczy völgyben.
     crispa THUILL. Szomotori szőlők.
Glyceria plicata FR. Bártfa, Jedlovecz.
Festuca pratensis HUDS. Bártfa, Dubrava, Jedlovecz.
     pseudovina HACK., Nagykövesdi hegy.
Bromus longipilus KUMM. ET SENDTN., Bártfa.
     commutatus SCHRAD., Bártfa; S. A. U.
     secalinus L., Tarczal; S. A. U. sárospataki rét.
     arvensis L., S. A. U. Kopaszka; Tolesva.
     hordeaceus L., Bártfa, Dubrava.
     subsquarrosus (BORB.), S. A. U. Kopaszka.
     inermis LEYS., S. A. U. Magashegy, Kopaszka.
Brachypodium silvaticum (HUDS.) R. S., S. A. U. Bodavölgy; Bártfa,
     jedloveczy völgy.
Lolium perenne L., S. A. U. Kopaszka.
Agropyron repens (L.) P. B., Bártfa.
     caninum (L.) SCHREB., Bártfa.
     intermedium (HOST.), S. A. U. Kopaszka.
Hordeum murinum L., S. A. U.
Cyperus pannonicus JACQU., Nyiregyháza.
     fuscus L., Nagygéres és Rozvány közötti tó; S. A. U. a
     Rongyva partján.
     var. virescens HOFFM., Nagygéres.
Eriophorum latifolium HOPPE, S. A. U. Bodnár völgyi rét; Bártfa,
     mocsaras réteken.
Holoschoenus vulgaris LK. Szomotor és Nagykövesd közötti mocsár.
Schoenoplectus laeustris (L.) PALLA., Szőlőskei mocsár.
Blysmus compressus (L.) PANZ., Bártfa.
Scirpus maritimus L., Mihályi a sósforrás körüli mocsár.
     silvaticus L., Bártfa. A fürdő melletti rét.

- Heleocharis palustris* (L.) R. BR., S. A. U. A Rongyva partján.
acicularis (L.) R. BR., Bártfa, S. A. U. A longi tó szélén.
- Carex muricata* L., S. A. U. Boglyoska, Magashegy.
brizoides L. B. (v. *brunnescens* KÜK.) Bártfa, jedlovecki erdő.
praecox SCHREB., Nagykövesdi hegy.
remota L., Jószai fürdő; Bártfa.
leporina L., Bártfa, erdőkbén.
Buekii WIMM., S. A. U. A Rongyva partján.
nigra (L.) Bártfa, esalitokban.
pilosa SCOP., Bártfa.
vanicea L., Bártfa, jedlovecki erdő.
nitida HOST, S. A. U. Nagykövesdi hegy.
digitata L., Bártfa, jedlovecki erdő.
tomentosa L., S. A. U. A Kátéhegy alatti mocsár mellett.
caryophyllea LAT., Bártfa, jedlovecki erdő.
montana L., S. A. U. Zsolyomka feletti völgy.
hirta L., Bártfa; Nagygéres.
silvatica HUDS., Bártfa.
acutiformis EHR., Bártfa, Dubrava alatt.
flava L., Bártfa, Dubrava.
Michelii HOST, S. A. U. Kopaszka.
- Arum maculatum* L., S. A. U. Magashegy teteje.
- Lemna trisulca* L., Ágesernyő, Sárosító.
- Spirodela polyrrhiza* (L.) SCHLEID., S. A. U., longi erdő tava.
- Juncus Leersii* MARSS., Nagygéres.
effusus L., Bártfa; Jószai fürdő.
Gerardi LOIS., Bártfa, faraktár.
articulatus L., Bártfa; Kuró; Nagygéres.
bufonius L., S. A. U. Rongyva partján; Tolesva; Bártfa.
- Luzula campestris* (L.) DC., S. A. U. Magashegy.
multiflora (HOFFM.) LEL., Bártfa.
angustifolia (WULF.) GCKE., S. A. U. Magashegy.
 « var. *cuprina* ROCH., Vihorlat tetején.
- Veratrum album* L., Bártfa; Csergőhegy.
- Colchicum autumnale* L., Bártfa, Kőhegy; zborói várrét.
- Anthericum ramosum* L., Sárospatak.
Liliago L., S. A. U. Kopaszka; tokaji hegy.
- Gagea pratensis* (PERS.) RB., S. A. U. Kopaszka.
obliqua KERN., Királyhelmecki hegy.
lutea (L.) KER., Bártfa.
- Allium Victorialis* L., Zboj, Rabaszka-csúcs.
angulosum L., Mád.
senescens L., S. A. U. Magashegy keleti oldala; Igló, Clausura;
 Homonua, Szirtalja.
oleraceum L., Erdőbénye.
vineale L., zombori szőlők.
Scorodoprasum L., S. A. U.; Zombor, szőlőkben.

- sphaerocephalum* L., S. A. U. Némahegy.
flavum L., S. A. U. Némahegy. Várhegy.
ursinum L., Bártfa, Zbujnyicka-Studnya. Rablók forrása ;
 Csergőhegy.
rotundum L., Zombori szőlők.
Lilium Martagon L., Bártfa ; Csergőhegy ; Vihorlat.
Fritillaria Meleagris L., S. A. U. «Talán az utolsó példányok,
 melyeket az ujhelyi határban szedtem, mert csak egy bo-
 zótban volt a hartai malomnál s Dókus tanyájánál, melyet
 irtani kezdenek» (CHYZER miscp. 1879).
Scilla bifolia L., S. A. U. Torzsás erdő.
Ornithogalum Bouchéanum (KTH.) ASCHERS., Bártfa, kertben.
prasandrum GRISEB. A Lelesz és Királyhelmezc közti út szélén
 1879 május hó 10-én.*)
umbellatum L., N.-Kövesd : Velejte : Lelesz.
Muscari comosum (L.) MILL. S. A. U. : Bártfa ; Nagymihály.
Asparagus altis (L.), Nagykövesdi szőlők.
Majanthemum bifolium (L.) D. C., Vihorlat.
Polygonatum multiflorum (L.) ALL., S. A. U. Hartai malom.
officinale ALL. Nagykövesdi hegy.
Paris quadrifolia L., Bártfa. Tölgyeserdő ; Szinnaikő.
Galanthus nivalis L., S. A. U. Magashegy ; Bártfa ; Csergőhegy.
Leucorum carpathicum HERB., Nagyszőlős, Feketehegy (leg. Pócsy).
Crocus Heuffelianus KÖRN., Nagyszőlős, Feketehegy (leg. Pócsy).
Iris Pseudacorus L., S. A. U., sárospataki rét.
hungarica W. K., Nagykövesdi hegy.
Orchis sambucina L., Bártfa : Csergőhegy teteje.
 var. *ochroleuca* SCHUR, Bártfa ; Csergőhegy teteje.
Morio L., Bártfa ; Jurkovolya ; Mislye ; Szalánczi hegyek.
speciosa HOST., Bártfa, jedloveczy völgy.
latifolia L. Vihorlat teteje.
maculata L., Szinna, Józsefvölgy.
globosa L., Vihorlat teteje.
Herminium Monorchis (L.) R. BR., Eperjes (leg. HAZSL.).
Gymnadenia conopsea (L.) R. BR., Bártfa ; Vihorlat teteje.
Platanthera bifolia (L.) RB., Zborói vár ; S. A. U. Magashegy.
Cephalanthera longifolia (L.) FRITSCH, Bártfa, Kőhegy töve ; S. A. U.
 Magashegy.
alba (L.) SIMK., Homonna, Szirtalja.
rubra (L.) RICH., Tolesva, térhegyi erdő.
Epipactis latifolia (L.) ALL., Jablonka és Szilicze közötti erdő.
Listera ovata (L.) R. BR., Tokaji hegy északi lejtője.
Neottia nidus avis (L.) RICH., Bártfa Rurnya erdő ; Szinnaikő alatt.

*) A keleti növénytől csak valamivel szélesebb tojásdad perigonium-levelei-
 vel tér el.

DICOTYLEDONEAE.

- Populus nigra* L., Bártfa.
tremula L., Bártfa.
pyramidalis Ros., Bártfa.
Salix purpurea L., S. A. U. Rongyvapart.
amygdalina L., S. A. U.
caprea L., Bártfa.
fragilis L., Bártfa.
cinerea L., Vihorlat tetején.
viminalis L., Nagygéres, vasúti töltésen.
aurita L., Vihorlat tetején.
Corylus Avellana L., Bártfa; Szécspolyánka.
Carpinus Betulus L., Bártfa.
Betula verrucosa Ehrh., Bártfa; Hosszúrét; Szécspolyánka.
Fagus sylvatica L. Szalánczi erdő.
Castanea vesca L., Tolesva, térhegyi szőlők.
Quercus sessiliflora Salisb. S. A. U. Magashegy.
Robur L., S. A. U. longi erdő, Bodavölgy; Vinna.
Humulus Lupulus L., Bártfa.
Cannabis sativa L., S. A. U. (elvadult).
Urtica dioica L., Bártfa.
Viscum album L., Bártfa.
Thesium intermedium Ehrh., S. A. U. Magashegy; nagykövesdi hegy; Nagymihály Hradek-domb; tokaji hegy.
Aristolochia Clematitis L., S. A. U. Bodavölgy, Kopaszka.
Asarum europaeum L., S. A. U. Torzsás erdő; Bártfa.
Rumex sanguineus L. Erdőbénye; Bodrogszögh.
limosus Th. S. A. U. Májuskút felé.
conglomeratus Murr. Szőlőskei erdő.
maritimus L., Kácsánd. tó szélén.
Acetosa L., S. A. U. Magashegy; Bártfa.
Acetosella L., S. A. U., Nagykövesd.
Polygonum amphibium L., Sárospataki rét; málezai moesár.
lapathifolium L., S. A. U. Bodavölgy, Bártfa.
Persicaria L., S. A. U. Bodavölgy.
Hydropiper L., S. A. U. sárospataki töltés.
aviculare L., S. A. U. Rongyvapart, Bodavölgy; Bártfa.
arenarium W. K. Nyiregyháza.
Convolvulus L., S. A. U.
dumetorum L., S. A. U. Bodavölgy; Bártfa.
orientale L., Kistárkány (valósz. elvadult).
Fagopyrum sagittatum Gilib., S. A. U.; Bártfa, Moliterka.
Chenopodium glaucum L., S. A. U. Longi erdő.
urbeicum L., S. A. U. Longi erdő.
album L., S. A. U. Bodavölgy.
polyspermum L., Bártfa.
Bonus Henricus L., Bártfa.

- hybridum* L. S. A. U.
Botrys L., Eperjes; Alsóbereczki, Boronkay Farkas kertje.
 (IX/27. 1879.)
Atriplex oblongifolium W. K., S. A. U.
tataricum L., S. A. U.
patulum L., Nagygéres; Nagytárkány; Bártfa.
Camphorosma ovata W. K., Nyiregyházi sóstó.
Suaeda salsa (L.) PALL., Nyiregyházi sóstó.
Kochia arenaria (M. B.) RTH., Tokaji hegy tarczali oldalán.
scoparia (L.) SCHRAD., Nagykövesd.
Amaranthus silvester DSE., Bodrogszögh.
commutatus KERN., Bodrogszögh.
retroflexus L., S. A. U.; Bártfa.
Phytolacca decandra L., Nagygéres, kertben elvadulva.
Portulacca oleracea L., S. A. U. szőlőkben.
Agrostemma Githago L., S. A. U., Bártfa.
Viscaria viscosa (GILIB.) ASCHERS., S. A. U. Boglyoska.
Silene noctiflora L., S. A. U.
gallica L., Bártfa, a fürdői gyalogút mentén gabonában.
Otites (L.) SM., Nagykövesdi hegy; tokaji hegy.
venosa (GILIB.) ASCHERS., S. A. U. Kopaszka déli lejtője; Bártfa,
 Dubrava alatti réten.
nutans L., S. A. U. Magashegy; Nagykövesdi hegy.
italica PERS., Homonna, Szirtalja.
Lychnis flos cuculi L., S. A. U. Rongyva partján; Bártfa.
Melandryum album (Mill.) GCKE., S. A. U. Bodavölgy.
rubrum (WGL.) GCKE., Vihorlat tetején.
Cucubalus baccifer L., S. A. U. Bodavölgy.
Gypsophila muralis L., S. A. U. szőlőkben; Bártfa.
Kohlruschia prolifera (L.) KTH., S. A. U. Némahegy szőlői.
Dianthus serotinus W. K., Szomotor melletti zompodi homok.
collinus W. K. (SCABER), S. A. U. Bodavölgy; tokaji hegy;
 Tolesva.
Armeria L., S. A. U. Bodavölgy; Vinna; Szöllöske.
sarigenus SCHUB., S. A. U. Kopaszka; Vinna; Nagykövesdi
 hegy; Nagymihály.
deltoides L., Bártfa, Moliterka.
Saponaria officinalis L., S. A. U. Várhegy tetején; Nagykövesd;
 Bártfa; zborói vár.
Vaccaria parviflora MNCH., Tolesva, ugaron.
Stellaria Holostea L., S. A. U. Sátorhegy alján, szőlők szélén.
media L., S. A. U.; Bártfa.
uliginosa MURR., Bártfa.
nemorum L., Bártfa; Szinnaikő.
graminea L., Tokaji hegy; Bártfa.
 « var. *Dilleniana* MNCH., S. A. U. Alsó-Rongyvaparti
 ugarok.

- Malachium aquaticum* L., S. A. U. Borsii országút; Nagygyéres.
Cerastium glutinosum FR., S. A. U. Boglyoska.
     vulgatum L., S. A. U. Dianafürdő; Bártfa.
     semidecandrum L., S. A. U. Boglyoska.
     brachypetalum DESP., Tapoleza.
     arvense L., Eperjes.
     anomalum W. K., S. A. U., Lelesz.
Holosteum umbellatum L., S. A. U. Kopasz-, Magas- és Sátorhegy
Sagina procumbens L., S. A. U. Kopaszka; Bártfa; Szadelői völgy
Arenaria serpyllifolia L., S. A. U. Boglyoska, Kátéhegy felé
   ugaron: Bártfa.
Moehringia muscosa L., Szinnaikő.
     trinervis (L.) CLAIRV., S. A. U. Magashegy; Bártfa; Lelesz.
Spergula arvensis L., Dobsina.
Buda campestris (L.), S. A. U. Kopaszka, Kátéhegy felé ugaron;
   Mihalyi.
     marina (L.) (*Salina* PR.) Mihalyi, a sósforrás mocsaraiban.
Herniaria glabra L., S. A. U. Kátéhegy felé; Bártfa.
Scleranthus annuus L., Tokaj, a Kopasztető csúcsán.
     «   *v. cymosus* FZL. S. A. U. Kopaszka.
     verticillatus Tsch., S. A. U. Dianafürdő mögött ugaron.
Nymphaea alba L., AgsERNYŐ melletti Sáróstó.
Ceratophyllum demersum L., AgsERNYŐ, Sáróstó.
Caltha palustris L. (s. a., sine fruct. non rite determ.) Bártfa; Mislye.
Helleborus purpurascens W. K., Nagyszöllős (Ugoesam.). A Fekete-
   hegy déli oldalán, erdőben (leg. Pöcsy).
Nigella arvensis L., Tolesva; Nagykövesd; AgsERNYŐ.
Actaea nigra L., Bártfa; Tokaji hegy.
     Cimicifuga L., Szadelői völgy.
Aquilegia vulgaris L., Bártfa, jedloveczi völgy.
Delphinium Consolida L., S. A. U.; Bártfa.
Aconitum moldavicum HACQU., Homonna, Szirtalja; Czirokabéla.
     Anthora L., Homonna, szirtaljai mézsziklák.
     Napellus L. (s. a.) Vihorlat.
Anemone ranunculoides L., S. A. U. Hartai malomnál.
     nemorosa L., S. A. U. Hartai malomnál.
     silvestris L., Tokaji hegy: Barkó.
Pulsatilla grandis WENDER, S. A. U. A Sátorhegyen.
     nigricans STOERCK. S. A. U.; Királyhelmez.
     slavica REUSS, Eperjes.
Aragene alpina L., A Szinnaikő tetején.
Clematis Vitalba L., S. A. U. Keritéseken.
Myosurus minimus L., S. A. U. Ugaron.
Batrachium trichophyllum CHAIX., Czéke; Leleszen a vár felé vezető
   út hídja alatti tóban.
Ranunculus Ficaria L., S. A. U.; Bártfa.
     illyricus L., Tokaji hegy.

- Flammula* L., S. A. U., a sárospataki uton, mocsárban; Bártfa.
sceleratus L., Tolesva.
bulbosus L., Nagygéres.
polyanthemus L., S. A. U. Kopaszka.
auricomus L., S. A. U. Rongyvapart, Torzsás.
lanuginosus L., Bártfa, Jedlovecz.
acer L., S. A. U. Bártfa.
arvensis L., Bártfa.
- Thalictrum lucidum* L., S. A. U. sárospataki rét.
Adonis vernalis L., Tokaji Kopasztető; Aggtelek (leg. FÁBRY).
atrorubens (L.) FRITSCHE, Bártfa; Hosszúrét.
Berberis vulgaris L. Homonna, Szirtalja; Bártfa.
Chelidonium majus L., S. A. U.
Gilancium corniculatum (L.) CURT., S. A. U. A várhegy nyugoti oldalán.
- Papaver dubium* L., S. A. U. Borsi felé a vasúti töltésen. Nagykövesdi hegy.
Rhoeas L., Nagymihály, Hradek.
- Argemone mexicana* L., Kistárkány, Matolaiék kertjében.
Corydalis solida (L.) SM., S. A. U. Kopaszka déli oldalán; Bártfa.
 Királyhelmecezi hegy; Rimaszombat.
cava (L.) SCHW. KTE, Bártfa. Sárgás virágú is.
- Fumaria rostellata* KNAF., Nagykövesdi hegy.
Vaillantii LOIS., Rimaszombat (leg. FÁBRY).
officinalis L., S. A. U.
- Lepidium ruderale* L., S. A. U. Bártfa.
campestre (L.) R. BR., S. A. U. Boglyoska.
Draba L., S. A. U. Rongyva partján.
- Thlaspi arvense* L., S. A. U., vasúti töltésen.
Kernea saratilis (L.), RCHB., Szadelői völgy.
Alliaria officinalis ANDRZ., Bártfa, Dubrava alatt.
Sisymbrium officinale SCOP. Bártfa.
Sophia L., S. A. U. Bártfa.
Sinapistrum CR., Nagykövesd.
- Sinapis arvensis* L., Bártfa.
Raphanus Raphanistrum L., Bártfa, vetésben.
sativus L., S. A. U.
- Brassica Rapa* L., S. A. U.
oleracea L., S. A. U. szőlőkben.
- Rapistrum perenne* (L.) ALL., Tokaji hegy.
Barbarea vulgaris L., S. A. U. réteken.
- Roripa palustris* (POLL.) BESS., Bártfa; Kistárkány.
austriaca (JACQU.) BESS., S. A. U. Várhegy alatt.
silvestris (L.) BESS., Bártfa; Tokaji hegy.
- Cardamine pratensis* L., S. A. U. Rongyvaparti rétek.
impatiens L., S. A. U. Magashegy.

- Dentaria glandulosa* W. K., Szinnaikő alatt; Bártfa, Tölgyeserdő
s Kőhegy töve.
bulbifera L., S. A. U. Magashegy.
- Lunaria rediviva* L., Szinnaikő.
- Bursa pastoris* WIGG., S. A. U.
- Camelina sativa* L., Nagykövesd.
- Neslia paniculata* (L.) DESV., Bártfa, Moliterka.
- Draba Aizoon* WAHLENB., Maloveszka (Sárosmegye).
nemorosa L., Abos; Rimaszombat.
- Gansblum vernum* (L.) S. A. U.; Leleszi erdő.
praecox (STEV.), Királyhelmeczi hegy.
- Stenophragma Thalianum* (L.) ČEL., S. A. U., ugaron.
- Arabis arenosa* SCOP., Szinnaikő; Vihorlat; Homonna, Szirtalja.
caucasica W., Szadelői völgy.
- Erysimum pannonicum* CR. Homonna, Szirtalja.
canescens ROTH., S. A. U. Némahegy; Nagykövesdi hegy.
cheiranthoides L., Szadelői völgy.
- Alyssum montanum* L., S. A. U. Kópaszka és Sátorhegy alatt;
Szomotor.
Arduini FRITSCH. A mislyei sziklabarlang körül.
calycinum L., S. A. U.
- Turritis glabra* (L.), S. A. U.
- Berteroa incana* (L.) DC., Sárospatak, Megyerhegy; Bodrog-
keresztur; S. A. U.
- Hesperis tristis* L., Tokaji Kopasztető.
silvestris CR., Szadelői völgy.
- Reseda inodora* RB., Tarczal.
lutea L., Tarczal.
- Sedum carpathicum* REUSS., Bártfa, Kőhegy; Csergőhegy; Szinnaikő.
maximum (L.), S. A. U. Bodavölgy; Jeszenői vár.
album L., Szadelői völgy.
aere L., S. A. U.
boloniense LOIS., S. A. U. Torzsás; Vihorlat; Bártfa.
- Sempervivum tectorum* L., S. A. U.
hirtum L., Homonna, Szirtalja.
- Saxifraga Aizoon* JACQU., Szadelői völgy.
robusta SCHOTT N. K., Zboj, Rabaszkala hegy.
tridactylites L., Tokaji Kopasztető.
- Chrysosplenium alternifolium* L., Sziliczei jégbarlang torkolata;
Vihorlat teteje.
- Ribes Grossularia* L., Bártfa.
- Aruncus silvester* KOSTEL., Bártfa, Komaróczi erdő.
- Cydonia vulgaris* PERS., S. A. U. Magashegy; Bártfa
- Pyrus Malus* L., Velejte. Bártfa.
- Sorbus torminalis* (L.) CR. Bodrogszőgh.
Aucuparia L., Vihorlat teteje.
- Mespilus germanica* L., Tolesva, Térhegy.

- Crataegus Oryacantha* L., S. A. U. Boglyoska, longi erdő.
Rubus caesius L., Bártfa.
     tomentosus BORCKH., Bártfa.
Fragaria collina EHR., S. A. U. Magashegy; Bártfa.
     vesca L., S. A. U.; Királyhelmez.
Potentilla arenaria BORCKH., S. A. U. Kopaszka; Hosszúrét; Bártfa.
     «   var. *meridionalis* SIEGFR., Királyhelmez.
     supina L., Kistárkány.
     anserina L., S. A. U. Kátéhegy alatt.
         «   var. *concolor* WALLR., Bártfa.
     erecta (L.) HMPE., Bártfa; Hosszúrét; Vihorlat.
     reptans L., S. A. U., Bártfa, Moliterka.
     canaescens BESS., Bártfa; zborói vár.
     argentea L., S. A. U. Kopaszka; Bártfa; Hosszúrét.
     collina WIB. (s. a.), S. A. U., Boglyoska.
     recta L., S. A. U. Boglyoska.
     rubens CR. Nagykövesdi hegy; Bártfa; Csergóhegy.
     alba L., Mislyei erdő; Erdőbénye.
Waldsteinia geoides W., S. A. U. Magashegy nyugoti oldalán.
Geum urbanum L., Bártfa; S. A. U. Magashegy.
     rivale L., Zboj, Rábaszkala hegyesűcs.
Filipendula herpetala GILIB., Bártfa; Hosszúrét.
     Ulmaria (L.) MAXIM., Sárosm.
         «   v. *denudata* PR., Szadelői völgy.
Alchemilla pastoralis BUSER, Szinna, Józsefvölgy fölött a valas-
     kőzi úton.
Agrimonia Eupatoria L., S. A. U. Bodavölgy.
Rosa austriaca CR. f. *pannonica* WIESB., S. A. U. Magashegy
     (BORB. «A magy. bir. vadon termő rózsái» p. 369).
     gallica L., f. *delanata* BORB. 1. c. p. 369. A Vihorlat tetején.
     trachyphylla RAU Homonna, Szirtalja (ex BORB. 1. c. p. 378).
     canina L., S. A. U. (ex BORB. 1. c. p. 412).
Sanguisorba officinalis L., Kozma.
     polygama (W. K.) GCKE. Bártfa, jedlovezi erdő.
Prunus pumila (L.), Nagykövesdi hegy tetején.
     Padus L., Bártfa.
     spinosa L. (foliis subglabris), Sárospatak, Királyhegy; Bártfa.
     S. A. U.
     nana (L.) ZUCC., S. A. U. szőlőkben.
Genista tinctoria L., S. A. U. Boglyoska.
     germanica L., S. A. U. Kopaszka alatt; Sz.-Polyánka; Tolesva.
Cytisus nigricans L., S. A. U. Magashegy.
     austriacus L., S. A. U. Magashegy.
     pallidus SCHRAD. Sárospatak, Megyerhegy; S. A. U.
     albus HACQU., Tolesva, Térhegy.

* A tanulmány okáért BORBÁSHOZ küldött rózsák nála maradtak.

- Ononis pseudohircina* SCHUR., S. A. U. Kopaszka északi oldalán.
spinosa L., Lasztócz és Kázmér közötti úton (eddig sehol
 másutt a megyében: 12/7 1879.) Valódi *O. spinosa* L. s nem
 az *O. semihircina* SIMK. (virágjának legtöbbször egyes, akad
 közte páros, sőt hármas is).
- Medicago lupulina* L., S. A. U. Várhegy, Kopaszka.
falcata L., S. A. U. Sárospataki úton.
media PERS., Nagykövesd.
erecta WINTERL (*M. declinata* KIT.), S. A. U. Némahegy;
 Zompodi homok Szomotor mellett.
- Melilotus albus* L., Nagykövesd.
officinalis L., S. A. U.
- Trifolium rubens* L., S. A. U.
medium L., Sárospatak, Megyerihegy; Tokaji hegy.
pratense L. var. *pilosum* HEUFF., Tokaji hegy.
alpestre L., S. A. U. Sárospataki úton; Vihorlat.
ochroleucum L., S. A. U., Torzsás; Sárospatak, Megyeri hegy.
pannonicum JACQU., Tokaji hegy.
arvense L., S. A. U.
hybridum L., S. A. U., Zsolyomka, Kopaszka.
campestre SCHREB., S. A. U. Kopaszka.
aureum POLL., S. A. U. Kopaszka.
- Anthyllis polyphylla* KIT., Homonna, Szirtalja; Bártfa.
Dorycnium herbaceum VILL., S. A. U. A Kopaszka északi lejtőjén.
Lotus corniculatus L., S. A. U. Kopaszka.
- Galega officinalis* L., Nagygéres.
- Robinia Pseudacacia* L., S. A. U. Kertben.
- Astragalus Cicer* L., S. A. U. Sárospataki út; Tolesva.
glycyphyllus L., Sárospatak, Királyhegy; Erdőbénye; Szadelői
 völgy.
- Coronilla varia* L., S. A. U. Kopaszka.
elegans PANČ., Homonna, Szirtalja
- Onobrychis arenaria* KIT., Tokaji hegy.
- Vicia dumetorum* L., Tokaji hegy.
pisiformis L., S. A. U. Kopaszka; Sárospatak, Királyhegy.
hirsuta (L.) KOCH., S. A. U. Zsolyomkai szőlők, Torzsás.
tetrasperma (L.) MNCH., Sárospataki rét.
villosa ROTH., Nagykövesd.
Cracca L., Nagykövesdi hegy.
pannonica CR., S. A. U. Torzsás.
sepium L., Kistárkány.
nigra L., Nagygéres.
tenuifolia ROTH., Nagykövesdi hegy.
- Orobis niger* L., S. A. U. Magashegy; Homonna, Szirtalja.
vernus L., S. A. U. Erdőkben.
versicolor GM. S. A. U. Boglyoska.
- Lathyrus Nissolia* L., S. A. U. Magashegy; Tolesva.

- pratensis* L., S. A. U. Bodavölgy; Nagygéres; Tokaji hegy.
megalanthus STEUD., Sárospatak, Megyeri hegy; Tokaji hegy;
 Tolcsva.
tuberosus L., S. A. U. Szöllők közötti rétek.
- Geranium phaeum* L., Bártfa.
pusillum L., S. A. U. Magashegy; Bártfa.
dissectum L., Bártfa, Moliterka.
columbinum L., Bártfa, Moliterka.
Robertianum L., Bártfa; Szinnaikő.
pratense L., S. A. U.
sanguineum L., S. A. U. Kopaszka; Tokaji hegy.
palustre L., Bártfa, a fiúrdó mellett, erdő szélén.
- Erodium cicutarium* (L.) L'HÉR., Bártfa, Kalvária.
- Oralis Acetosella* L., S. A. U. Magashegy.
stricta L., Bártfa, Moliterka.
- Linum tenuifolium* L., Tokaji hegy.
hirsutum L., Tokaji hegy.
flavum L., S. A. U. Kopaszka déli lejtőjén.
gallicum L. (*aureum* W. K.), Barkói váromok; Vinna (leg. HAZSL.).
catharticum L., Bártfa. Jedlovecz felé; felső zempléni hegyek;
usitatissimum L., Tarczal.
- Polygala vulgaris* L., S. A. U., Magashegy; Bártfa; Szinnaikő.
comosa SCHK., Nagykövesdi hegy.
amara L., Vinna.
major JACQU., S. A. U. Magashegy.
- Mercurialis perennis* L., Bártfa, Kőhegy; Vihorlat; Homonna, Szirt-
 aljai erdő.
- Euphorbia virgata* W. K., S. A. U. Bodavölgy; Tarczal.
platyphylla L., Kistárkány.
palustris L., S. A. U.
lucida W. K., Nagygéres.
helioscopia L., Bártfa, Dubrava alatt vetésben; Ágcsernyő,
 tarlón.
falcata L., Áj, Torna mellett.
Esula L., S. A. U., Bártfa, Moliterka.
polychroma KERN., S. A. U. Boglyoska.
Cyparissias L., Bártfa.
amygdaloides L., S. A. U. Magashegy.
- Callitriche verna* L., Sárospataki rét moesarai.
Buxus sempervirens L., Bártfa (cult.).
Rhus typhina L., S. A. U. (cult.).
Evonymus europaea L., S. A. U., Dianakert körül.
verrucosa SCOP., Bártfa; Tokaji hegy.
- Staphylea pinnata* L., S. A. U. Magashegy; Tokaji hegy.
- Acer platanoides* L., Bodrogszögh.
tataricum L., S. A. U. Zsolyomkai út széle; Erdőbénye.
campestre L., Bártfa; Jószaí fiúrdó.

- Aesculus Hippocastanum* L., Bártfa. (cult.).
Impatiens noli tangere L., Erdőbénye, a Reményforrásnál.
Rhamnus cathartica L., Sárospatak, Királyhegy.
Frangula L., S. A. U. Magashegy töve; Bártfa.
Tilia grandifolia EHR., Bártfa (cult.).
corylifolia HOST., S. A. U. Magashegy.
Lavatera thuringiaca BERNH., S. A. U.
Althaea micrantha WIESB., S. A. U.; Nagygyéres; Olaszliszka.
pallida W. K., Nagytárkány, kertben egyetlen példány.
Hibiscus Trionum L., Bodrogszerdahely; Nagytárkány.
Malva silvestris L., S. A. U.
neglecta WALLR., Nagytárkány; Bártfa.
Abutilon Avicennae GAERTN., S. A. U.; Nagygyéres, kertben.
Anoda triloba CAV., Nagytárkány, kertben elvadulva.
Hypericum montanum L., S. A. U. Magashegy; Erdőbénye.
perforatum L., S. A. U. Kopaszhegy, Várhegy; Bártfa.
hirsutum L., Erdőbénye.
Elatine Alsinastrum L., Sárospataki rét mocsarai; Nagygyéres és
 Rozvány közti tó.
Myricaria germanica (L.) DESV., Bártfa, a Tapoly folyó mentén.
Helianthemum obscurum PERS., Bártfa; Nagymihály, Hradekdomb;
 Tokaji hegy.
Viola silvestris LAM., Bártfa; Misyei erdő; Szinnaikő; S. A. U.
 Kopaszka.
mirabilis L., S. A. U. Kopaszka.
pumila CHAIX, S. A. U.
odorata L., S. A. U. Sátorhegy, Kopaszka déli lejtője; Bártfa.
hirta L., Bártfa.
tricolor L., S. A. U.; Bártfa; Kistárkány.
Elaeagnus angustifolia L., S. A. U. cult.
Lythrum Hyssopifolia L., S. A. U. Rongyvapart; Tolesva.
Salicaria L., Bártfa.
virgatum L., Sárospatak, Megyerhegy.
Epilobium palustre L., Bártfa, a fürdő mellett.
hirsutum L., Bártfa, a fürdő mellett.
parviflorum SCHREB., Bártfa; sárospataki út Tapoly mentén.
montanum L., S. A. U. Kopaszka; Bártfa; Jeszenői vár;
 Erdőbénye.
roseum SCHREB., Bártfa.
Chamaenerium angustifolium (L.) SCOP., Szinnaikő.
Oenothera biennis L., Máleza, csak egy helyütt a *Plantago arenaria*
 társaságában.
Circaea lutetiana L., Bártfa, Kőhegy; Erdőbénye: Jeszenői vár.
Trapa natans L., Kistárkány, a holt Tiszában.
Myriophyllum spicatum L., Agesernyő melletti Sárostopó.
Hedera Helix L., S. A. U. Magashegy.
Sanicula europaea L., Vihorlat.

- Astrantia major* L., Bártfa; Csergőhegy.
Eryngium planum L., S. A. U.
     campestre L., S. A. U. Kopaszka.
Chaerophyllum bulbosum L., S. A. U.
Caucalis daucoides L., Piller-Peklén.
Conium maculatum L., S. A. U. Némahegy.
Berula angustifolia (L.) KOCH., Torna, a kastély tavában.
Prionitis Falcaria (L.) DUM., S. A. U. Bodavölgy.
Pimpinella Sarifraga L., Szinnaikő.
Bupleurum falcatum L., Homonna, szirtaljai erdő; Jabloneza és Szilicze közt.
     rotundifolium L., Zombor, a Lajoshegyen.
Libanotis montana CR., Barkóvár fala.
Seseli osscum CR., Sóvári hegyek.
     annuum L., S. A. U. Magashegy.
Oenanthe aquatica (L.) LAM., Sárospatak; Muzsaly.
Selinum Carvifolia L. Sztropkóolyka.
Peucedanum Cervaria (L.) CUSS., S. A. U. Májuskút, Szárhegy.
     alsaticum L., Vinna.
Pastinaca sativa L., S. A. U. Májuskút.
Heracleum sibiricum L., S. A. U. Májuskút.
Tordylium maximum L., S. A. U. Kopaszka; Tolesva.
Laserpitium latifolium L., Tolesva.
     alpinum W. K. Polenicza-Berzava (Máramaros m., leg. HAZSL.)
Cornus mas L., S. A. U. A Kopasz oldalán.
     sanguinea L., S. A. U., Torzsás; Bártfa.
Monotropa hypophaea WALLR. Erdőbénye, Reményforrás felé; Szadelői völgy.
     multiflora (SCOP.) FRITSCH., Sárospatak Királyhegy.
Pyrola minor L., Bártfa; Hosszúrét.
     secunda L., S. A. U. Magashegy erdeiben; Sztropkóolykai erdő.
Chimaphila umbellata (L.) NUTT., Bártfa.
Vaccinium Myrtillus L., Szinnaikő.
Calluna vulgaris (L.) SALISB., Habura.
Primula officinalis (L.), S. A. U. Kopaszka.
     elatior (L.), Bártfa.
Androsace elongata L., S. A. U. Dianafürdő mögötti tarlón; Kopasz-és Magashegyen.
Hottonia palustris L., Leleszi fejszéstanya körüli tó; Perbenyik állomás melletti tó; N.-Géres és Rozvágy közt.
Lysimachia Nummularia L., Sárospataki rét; Bártfa, Moliterka.
     punctata L., Vihorlat.
     vulgaris L., S. A. U. longi erdő.
     nemorum L., Bártfa; Hosszúrét.
Anagallis arvensis L., S. A. U. Boglyoska; Bártfa.
Fraxinus excelsior L., S. A. U.
Syringa vulgaris L., Bártfa cult.

- Ligustrum vulgare* L., S. A. U.; Bártfa.
Gentiana Pneumonanthe L., Czirokabéla.
     asclepiadea L., Szinnaikő.
     ciliata L., Bártfa Kalvária; Kuró; Homonna, Szirtaljai erdő.
     carpathica WETTST., Bártfa; Csergő; Haburai hegyek; Vihorlat.
Erythraea Centaurium (L.) PERS., S. A. U. Kopaszhegy, Bodavölgy.
     pulchella (Sw.) FR., Nagygéres.
Vinca minor L., S. A. U. Zsolyomka; Bártfa.
     herbacea W. K., Tokaji hegy.
Vincetoxicum larum BARTL., S. A. U. Kopaszka, Magashegy.
Convolvulus arvensis L., Bártfa.
     «   *linearifolius* CHOIS., S. A. U.
Cuscuta europaea L., Bártfa; Nagygéres.
     Epithymum L., S. A. U.
     Epilinum WHE., Cziróka-Hosszúmező.
Lappula echinata GILIB. S. A. U. Kopaszka, Némahegy; Sárospatak; Szadelői völgy; Bártfa.
Asperugo procumbens L., S. A. U.
Symphytum cordatum W. K., Szinnaikő; Bártfa, Jedlovecz.
     tuberosum L., S. A. U. hartai malom; Bártfa.
     officinale L., S. A. U. Bártfa.
Anchusa officinalis L., S. A. U. Kopaszka, Némahegy; Bártfa.
Nonnea pulla L., Nagykövesd. S. A. U. vasúti árok Borsi felé.
Pulmonaria montana LEJ., S. A. U. Torzsás; királyhelmezi hegy.
     officinalis L., Velejte.
Myosotis palustris L., Bártfa.
     hispida SCHLECHT., Bártfa, Moliterka.
     stricta LK., S. A. U. Kopaszka. Nagykövesdi hegy.
     silvatica HOFFM., Lelesz, Mogyorószög nevű erdő.
     sparsiflora MIK., S. A. U. Dianafürdő m. sövény.
Lithospermum arvense L., S. A. U.
     purpureo-coeruleum L., S. A. U. Magashegy; Sárospatak Királyhegy.
Onosma tuberculatum KIT., S. A. U. Némahegy.
     Visianii CLEM., Tokaji hegy.
Cerinth minor L., Bártfa.
Echium vulgare L., S. A. U.
     rubrum JACQU., S. A. U. Némahegy.
Verbena officinalis L., Bártfa; Kistárkány.
Ajuga genevensis L., S. A. U. Piros virágú S. A. U. Magashegyen.
     reptans L., Bártfa, Jedlovecz; Erdőbénye.
Teucrium Chamaedrys L., S. A. U. Várhegy, Kopaszka; Vinna.
Scutellaria hastifolia L., S. A. U. Torzsás; Bártfa; Hosszúrét.
Marrubium peregrinum L., Nagykövesdi vár.
     remotum KIT., Nagykövesdi vár.
Sideritis montana L., Szadelői völgy.
Nepeta Cataria L., S. A. U. Várhegy; Barkó vára; Tokaji hegy.

- Glechoma hederacea* L., Eperjes; Bártfa.
hirsuta W. K., S. A. U.
Prunella laciniata L., Sárospatak, Királyhegy.
vulgaris L., Bártfa, S. A. U. Magashegy.
Melittis Melissophyllum L., S. A. U. Magashegy.
Phlomis tuberosa L., S. A. U. Némahegy alatt.
Galeopsis Ladanum L., Bártfa.
Tetrahit L., Bártfa; Nagytárkány.
versicolor L., S. A. U. Bodavölgy.
pubescens BESS., Bártfa; Jeszenői vár.
Galeobdolon luteum HUDS., S. A. U.
Lamium purpureum L., S. A. U.
nemorale (RCHB.), Bártfa.
amplexicaule L., S. A. U.
album L., S. A. U. Bodavölgy; Vihorlat.
Leonurus Cardiaea L., S. A. U. Kopaszka, Bodavölgy; Bártfa.
Marrubiastrum L., S. A. U. Tarlón a longi erdő felé.
 Tárkány.
Ballota nigra L., S. A. U.; Bártfa.
Stachys palustris L., Nagytárkány; Bártfa.
 L. (β) *bracteata* BECK, S. A. U.
alpina L., Bártfa, Köhegy.
germanica L., Bártfa.
silvatica L., S. A. U. Torzsás.
annua L., S. A. U.; Nagygéres.
Betonica officinalis L., Tokaji hegy; Vihorlat.
Salvia austriaca JACQU., Tolesva.
pratensis L., S. A. U. Kopaszka.
nemorosa L., S. A. U. Némahegy; Tarczal.
verticillata L., Bártfa; Jeszenői vár.
glutinosa L., Bártfa; Jeszenői vár.
Calamintha villosa PERS., S. A. U. zsólyomkai szőlők; Kopaszka;
 Sziliczei jégbarlang előtt; Bártfa, Dubrava alatt.
Clinopodium vulgare (L.), Nagytárkány; jeszenői vár.
Origanum vulgare L., Bártfa; jeszenői vár; Szinnaikő.
Thymus Chamaedrys FR., Bártfa, Dubrava alatt.
Kosteleckyanus OP., Tolesva.
ovatus MILL., Vihorlat; Barkó vára.
Lycopus europaeus L., Bártfa.
exaltatus L. f., Kistárkány.
Mentha spicata L., Bártfa.
arvensis L., Bártfa; Nagygéres.
Pulegium L., Nagygéres.
Nicandra physaloides (L.) GAERTN., Terebes, Andrassy gróf kertje.
Lycium vulgare DUN., S. A. U. Bártfa.
Atropa Belladonna L., S. A. U. Magashegy; Bártfa, Köhegy.
Hyoscyamus niger L., S. A. U. Várhegy.

- Physalis Alkekengi* L., Szadelői völgy; Csicsvai vár.
Solanum Dulcamara L., S. A. U. Bártfa.
     nigrum L., S. A. U. Bodavölgy.
     tuberosum L., Bártfa cult.
Datura Stramonium L., S. A. U. Longi erdő. Nagykövesd.
Scopolia carniolica JACQU., Vihorlat.
Verbascum phoeniceum L., Tokaji hegy; Nagykövesdi hegy.
     Blattaria L., S. A. U. Bártfa.
     austriacum SCHOTT., S. A. U. Kopaszka.
     Thapsus L., S. A. U. Várhegy.
     thapsiforme SCHRAD. S. A. U. Várhegy.
     nigrum L., S. A. U.
     australe SCHRAD., Erdőbénye.
Kickxia Elatine (L.) DUM., Kistárkány.
Linaria genistifolia L., S. A. U. Némahegy.
     vulgaris MILL., Nagykövesd; Bártfa; S. A. U.
Antirrhinum Orontium L., S. A. U. Májuskút felé.
Chaenorrhinum minus (L.) LGE., Szadelői völgy; Barkó vára.
Scrophularia Scopoli HOPPE, Kistárkány.
     nodosa L., S. A. U. Bártfa.
Gratiola officinalis L., S. A. U.
Limosella aquatica L., Kácsánci tó.
Veronica crinita KIT., Vinna.
     Beccabunga L., S. A. U. Rongyvapart; Bártfa.
     scutellata L., Nagygéres és Rozvány közt.
     serpyllifolia L., S. A. U. Bártfa. Kőhegy; Leleszi erdő.
     orchidea CR., S. A. U. Bodavölgy; Homonna, Szirtalja; Tolcsva.
     longifolia L., S. A. U., longi erdő.
     Chamaedrys L., Bártfa.
     prostrata L., S. A. U.
     triphyllis L., S. A. U.
     hederifolia L., Királyhelmecezi hegy.
     verna L., S. A. U. Bártfa, Jedlovecz.
     Tournefortii GM., Bártfa.
     officinalis L., Bártfa.
Digitalis ambigua MURR., S. A. U. hegyeken; Vihorlat; Homonna, Szirtalja.
Melampyrum nemorosum L., Bártfa.
     arvense L., S. A. U. Bártfa.
Euphrasia Rostkowiana HAYNE, Bártfa.
     stricta HOST., S. A. U., Magashegy.
Orphantha lutea (L.) KERN., S. A. U. Magashegy.
Odontites rubra GILIB., S. A. U.; Bártfa; Tokaji hegy.
Alectrolophus minor (EHR.) WIMM., Bártfa.
Orobanche ramosa L., Nagyrozvány, dohányon.
     purpurea JACQU., S. A. U., Kopaszka déli lejtője.
     lutea BAUMG., Homonna, Szirtalja.

- alba* STEPH., Tokaji hegy; S. A. U.; Nagymihály, Hradek-domb; Sóvári hegyek.
- Lathraea Squamaria* L., S. A. U. Torzsás, Magashegy.
- Plantago arenaria* W. K., Nagykövesdi homok; Málezán a réten levő homokdombon.
- lanceolata* L., S. A. U.; Bártfa; Tárkány; Nagykövesdi hegy.
- hungarica* W. K., Tokaji hegy.
- media* L., S. A. U. Bodavölgy; Bártfa; Vihorlat.
- major* L., Nagygéres.
- Sherardia arvensis* L., Bártfa, Moliterka.
- Asperula odorata* L., S. A. U. Magashegy; Bártfa, Jedlovecz.
- Cynanchica* L., S. A. U.
- galioides* M. B., S. A. U. Bodavölgy; Nagykövesd.
- Galium verum* L., Bártfa; jeszenői vár.
- boreale* L., S. A. U.; Bártfa, Moliterka.
- Schultesii* VEST., S. A. U. Magashegy töve.
- Mollugo* L., Bártfa, Moliterka.
- vernum* SCOP., S. A. U. Magashegy; Bártfa; Mislyei erdő.
- Cruciata* L., Velejte, grófi Lászkert.
- palustre* L., Bártfa.
- marimum* MORIS., S. A. U. Torzsás.
- Aparine* L., S. A. U. Boglyoska.
- Sambucus nigra* L., S. A. U.; Bártfa.
- Ebulus* L., S. A. U. Bodavölgy.
- racemosa* L., Bártfa, Jedlovecz.
- Viburnum Lantana* L., Tokaji hegy.
- Opulus* L., Bártfa; Tokaji hegy.
- Lonicera Xylosteum* L., S. A. U. Magashegy; Sárospatak, rég kőbánya; Bártfa.
- Valerianella olitoria* L., S. A. U. Diana fürdő m.
- carinata* LOIS., Bártfa, Moliterka.
- Valeriana officinalis* L., S. A. U. longi erdő.
- sambucifolia* MIK., Bártfa fürdő m. fenyvesben.
- tripteris* L., Vihorlat tetején.
- Cephalaria transsylvanica* (L.) SCHRAD., Tokaji hegy.
- Dipsacus pilosus* L., Sárkeresztur; Torna; Solyomkő alatti réten Jablonca mellett.
- Succisa pratensis* MICH., Stropkóolyka; S. A. U.; Kistárkány; Czirókabéla.
- Knautia arvensis* L., Nagykövesd; S. A. U. Magashegy; Tokaji hegy.
- Scabiosa Columbaria* L. (?) Szadelői völgy. (A példának nincsen érett termése, termetében inkább a *Sc. banaticá*-hoz hasonlít.)
- ochroleuca* L., S. A. U. Várhegy. Kopaszka; Tokaji hegy; Jeszenői vár.
- Bryonia alba* L., S. A. U. Boglyoska.
- Campanula bononiensis* L., S. A. U. Némahegy; Tokaji hegy.
- Cervicaria* L., Bártfa; Csergőhegy.

- patula* L., Bártfa.
carpathica JACQU., Szadelői völgy.
Jasione montana L., Sárospatak, régi kőbánya alatt.
Phyteuma spicatum L., Vihorlat tetején.
Eupatorium cannabinum L., S. A. U. Májuskút; - Nagygéres;
 Bártfa; Hosszúrét.
cannabinum var. *indivisum* DC. Bártfa.
Solidago virga aurea L., Czirókabéla.
Bellis perennis L., Bártfa.
Aster tinctorius BERNH. S. A. U., Magashegy; Tokaji hegy.
Erigeron acris L., sárospataki rét; Tolesva.
canadensis L., S. A. U.; Bártfa (1862)
Filago montana L., S. A. U. Kopaszka.
arvensis L., S. A. U. Kopaszka.
Antennaria dioica (L.) GAERTN. Bártfa; Szinnaikő; Vihorlat tetején;
 Jurkovolyán a templom melletti réten.
Gnaphalium uliginosum L., S. A. U. Longi erdő; Nagygéres; Bártfa;
 Hosszúrét.
silvaticum L., Bártfa; Csergóhegy; Erdőbénye.
Inula Helenium L., Barkó kertben; Topolya.
ensifolia L., S. A. U. Magashegy; Tokaji hegytető.
britannica L., S. A. U. sárospataki úton; Bártfa, Moliterka.
 « *B. angustifolia* MARSS., S. A. U. Magashegy.
 « f. *viridis* WAHL., S. A. U. Longi erdő.
Pulicaria vulgaris GAERTN., S. A. U. Kopaszka.
Helianthus annuus L., S. A. U.
Bidens tripartita L., S. A. U. Rongyvapart.
cernua L., S. A. U. Rongyvapart.
Anthemis arvensis L., Nagykövesd; Bártfa, Moliterka.
ruthenica M. B., S. A. U. Némahegy.
tinctoria L., S. A. U. Kopaszka.
Achillea Neilreichii KERN., S. A. U. Némahegy, Kopaszka.
Millefolium L., S. A. U. Bodavölgy; Bártfa.
setacea W. K. Bártfa.
Matricaria inodora L., S. A. U. longi erdő.
Chrysanthemum Leucanthemum L., S. A. U.: Bártfa; Homonna,
 Szirtalja.
Pyrethrum serotinum W. K. Kistárkány.
Artemisia campestris L., Tarczal, szőlőkben; S. A. U.
pontica L., S. A. U. (leg. HAZSL.)
vulgaris L., S. A. U. Bodavölgy; Bártfa.
Absinthium L., S. A. U.
scoparia W. K., S. A. U. Kopaszka, longi erdő; Nagygéres.
Homogyne alpina L., Zboj. Rabaszka.
Doronicum austriacum JACQU., Szinnaikő.
Cineraria rivularis W. K. Szinna Józsefvölgy Kotlik nevű erdei
 tó szélén.

- Echinops paniculatus* JACQU., Kőbányában a Bodroghparton Szomotor felé; Bártfai fürdő.
- Carlina vulgaris* L., S. A. U. Magashegy; Tokaji hegy.
acaulis L., Zboró vára; Izbugyabéla.
- Carduus nutans* L., S. A. U. Kopaszka.
acanthoides L., S. A. U.
Personata (L.) JACQU., S. A. U. Májuskút; Ulics.
- Cirsium oleraceum* L., Bártfa, nedves réteken.
eriphorum (L.) SCOP., Tolesva, a pinczéknél.
« var. *platonychium* WALLR., Tolesva.
canum (L.) M. B., S. A. U. Pataki rét, Májuskút; Erdőbénye.
palustre L., S. A. U.
arvense L., S. A. U. Várhegy tövéen; Bártfa.
rivulare (JACQU.) LK., Bártfa, a fürdő mellett nedves réteken.
- Centaurea pannonica* (HEUFF.), S. A. U. Magashegy; Czirókabéla; Nagytárkány.
melauccalathia BORB., Bártfa; Kúrón túl az ország határán; Vihorlat.
jacea L., Bártfa, Dubrava alatt.
phrygia L., S. A. U. Májuskút.
wollis W. K., Vihorlat tetején.
stricta W. K., S. A. U. Várhegy; Tokaji hegy.
axillaris W., Szadelői völgy.
micranthos GM., S. A. U. Kopaszka; Tokaji hegy.
Scabiosa L., Bártfa, Moliterka; Tokaji hegy.
Cyanus L., S. A. U. Májuskút.
- Cichorium Intybus* L., S. A. U.; Bártfa; Tállya.
Aposeris foetida (L.) CASS., Homonna, Szirtalja.
Hypochaeris valicata L., A Vihorlat tetején.
maculata L., S. A. U. Magashegy; Tolesva.
uniflora VILL., Zboj, Rabaszka.
- Chondrilla juncea* L., S. A. U. Zsólyomka.
Leontodon hastilis L., S. A. U. Bártfa.
autumnalis L., S. A. U. Bártfa.
- Pieris hieracioides* L., S. A. U.; Bártfa.
Taraxacum officinale WIGG., S. A. U.
- Sonchus laevis* (L.), S. A. U.; Bártfa.
asper (L.), S. A. U.; Bártfa.
avensis L., S. A. U.
- Lactuca perennis* L., S. A. U. Szárhegy; Tolesvai Térhegy.
viuina PR., S. A. U. Várhegy, Kopaszka.
muralis (L.) PRES., Sárospatak, Királyhegy; Bártfa; Szinnaikő.
sagittata W. K., Erdőbénye, erdőszűrésben.
saligna L., S. A. U. Bodavölgy.
Scariola L., Tokaji hegy.
- Crepis biennis* L., Bártfa.

- tectorum* L., S. A. U. Boglyoska, Kopaszka, Várhegy, Zsolyomkai szőlők; Tokaji hegy.
rigida W. K., Tokaji hegy.
Hieracium Pilosella L., S. A. U. Kopaszka; Nagykövesdi hegy; Bártfa, Dubrava alatt.
aurantiacum L., Zboj, Rabaszkala.
Bauhini SCHULT., Sárospatak, Királyhegy; Nagy-Mihály, Hradekdomb.
sylvaticum L., S. A. U. Magashegy.
vulgatum L., Sárospatak, Királyhegy; Homonna, Szirtalja.
transsylvanicum HEUFF., Homonna, Szirtalja.
boreale FR., Homonna, Szirtaljai erdő.
saxatile JACQU., Szadelői völgy.
umbellatum L., S. A. U. Bodavölgy; Tokaji hegy; Czirókabéla; Bártfa, a fürdő melletti erdőben.

Was ist *Aira cristata* L.?

Mi az *Aira cristata* L.?

Von : }
 Irta : } Dr. Karl Domin (Prag).

Bekannter Weise gehört *Aira cristata* zu jenen LINNÉ'schen Arten, deren Deutung bis in die neueste Zeit strittig geblieben ist. Es ist zwar evident, dass LINNÉ in seinen Schriften dieser äusserst kritischen Gruppe kein eingehendes Studium widmen konnte — es handelte sich blos die Gesamtarten im weitesten Sinne des Wortes festzustellen — man konnte aber aus seinen kurzgefassten Diagnosen nicht ersehen, ob derselbe unter seiner *Aira* (später *Poa*) *cristata* nur eine bestimmte Form oder die ganze Gruppe *Cristatae* (im unseren Sinne) verstanden hat.

LINNÉ'S *Aira cristata* in Spec. pl. I. 63 (1753) wird mit «*panicula spicata, floribus muticis pedunculis longioribus, glumis acuminatis inaequalibus*» charakterisiert. Dies ist allerdings so allgemein gesagt, das man kaum eine unbegrannte *Koeleria* (*Airochloa*) finden würde, die damit nicht übereinstimmen würde. Und wenn einige Autoren glauben, dass LINNÉ, der in den spezifischen Attributen ein charakteristisches Merkmal der betreffenden Art zur Geltung zu bringen trachtete, den Namen «*cristata*» wohl für die *K. gracilis* und nicht die *K. ciliata* gewählt hätte, so ist dies eine Vermutung, die zwar auch wir nicht verneinen wollen, die aber trotzdem an und für sich als eine blosse Vermutung garnichts beweist. LINNÉ'S «*nomen nihil facit*» könnte den Gegnern dieser Ansicht zu ihrer Widerlegung genügen.

In spec. pl. ed. II. (aus dem Jahre 1762) wird die *Aira cristata* folgendermassen beschrieben: «*panic. spic., cal. subtrifloris pedunculo longioribus, petalis subaristatis inaequalibus.*»

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1905

Band/Volume: [4](#)

Autor(en)/Author(s): Chyzer Cornel (o. Kornel)

Artikel/Article: [Adatok északi Magyarország, különösen Zemplénmegye és Bártfa sz. kir. város flórájához. Additamenta ad Floram Hungariae septentrionalis. imprimis Comitatus Zempléniensis et liberae regiaeque civitatis Bártfa. 304-331](#)